

TOLDISOKKAL A ZRÍNYIEK ÉS FRANGEPÁNOK ÚTJÁN

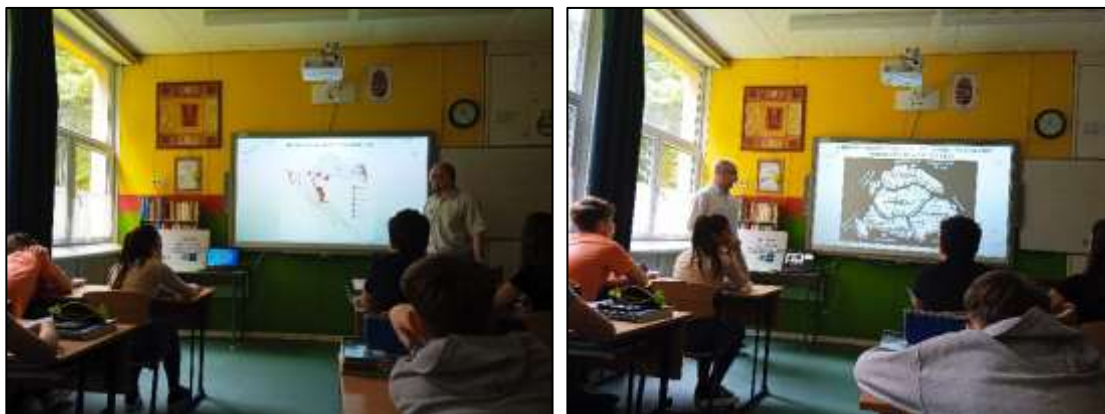
Beszámoló a Kaposvári Kodály Zoltán Központi Általános Iskola Toldi Lakótelepi Tagiskolája HAT-KP-1-2023/1-001847 pályázati azonosító számú programja megvalósításáról

Tagiskolánk 7.b osztálya 2023. évi pályázata a horvátországi magyarság jelenére valamint történelmi múltunk élővé, kézzelfoghatóvá tételére fókuszált. Célul tűztünk ki, hogy felkeressük azon történelmi helyeket, amelyeket a Zrínyi és a Frangepán családok tagjainak nevei fémjeleznek, egyúttal fejet hajtva dicső királyaink emlékhelyein. Nagy örömünkre szolgált, amikor arról értesültünk, hogy bekerültünk a támogatotti körbe. Az utazást a magyar állam 2.831.808 Ft biztosításával tette megvalósíthatóvá.

Május 7-én tanítványaink, azok szülei, a kísérő tanárurak és az utazási szolgáltatást nyújtó HERMES Tours képviselőjében Solymos Gábor úr jelenlétében került sor az esti (fakultatív) előkészítő alkalomra. Ezen alkalommal ismertettük a Határtalanul a nemzeti összetartozás operatív programja célját, terveinket. Diákjaink megismerhették a tervezett programot, az általuk elkészítendő feladatokat, a megemlékezés formáit, helyszíneit, a buszos utazás szabályrendszerét, a közös elvárásokat, a szállásról és étkezésről akkor rendelkezésre álló információinkat. Az alkalmon jelenléti ív készült, ahol a résztvevő diákok úti, szülei otthoni elérhetőségeit is rögzítettük, tájékoztatást kaptak arról, hogy minden résztvevőre biztosítást köt az utazási iroda és hozzájárulásukat is megkaptuk ahhoz, hogy a pályázat dokumentálása és osztályközösségi célból fotó/videófelvételek készülhessenek.

Az utazást számos tantárgy keretein belül és önállóan is előkészítő órák előzték meg. Lassú Ferenc és Szabó Zoltán tanárurak a történelmi gyökereket, a magyarság sokszínűségének értékét, a nemzethez tartozás erős érzületét mutatták be, magam pedig a földrajzi, biológiai és egyes kulturális értékek felmutatására törekedtem. A felkészülés során a Barangoló digitális tartalmait is felhasználtuk.

A tanulókkal közösen minden résztvevőnek egy útibrosúrát készítettünk, mely a tervezett látnivalókon, a történelmi, kulturális ismeretanyagon túl az országgal kapcsolatos hasznos információkat és játékos feladatokat is tartalmazott. A brosúra záróoldala az utazás ön- és közös értékelését támogatta. Az egyes helyszíneken más-más diák, tanár tartott ismertetőt a csoportnak.

A sors különleges ajándékaként a Nemzeti összetartozás napján, június 4-e reggelén indultunk az utazási iroda minden szempontból megfelelő, kényelmes autóbusszával. Természetesen a busz szélvédője mögött a projekt logója, iskolánk és városunk neve is büszkélkedett. Külön köszönjük a szülői szervezet támogatását, a felajánlott koszorúkat, egészségügyi felszerelést és a sok-sok palackos ivóvizet! (E nap egyben Dávidunk születésnapja is!)

Első úticélunk Csáktornya vára volt, amelyet többek közt a Lackffyak, a Kanizsaiak, a Cilleiek birtokolták, míg 1546-ban lett a későbbi szigetvári hős, Zrínyi Miklós a vár ura. Dédunokája, Zrínyi Miklós költő és hadvezér itt írta meg jelentős munkáját, a Szigeti veszedelmet, és a hírhedt vadkanbaleset után ebben a várban hunyt el 1664-ben.

A közeli Felsőzrinyifalván 1664. november 18-án történt meg Zrínyi Miklósnak a magyar és horvát történelem egyik legígéretesebb személyiségének vadászat közbeni halála. Erre emlékeztet a falu központjában található obeliszk, mely eredetileg a tragédia színhelyén egy tölgyfa alatt állt. Latin nyelvű szövege megemlékezik arról, hogy itt halt meg a győzhetetlen Zrínyi, aki vaddisznó prédája lett, bár inkább ellenség keze által kellett volna elesnie. Itt főhajtással és koszorú elhelyezésével emlékeztünk a Zrínyiek hősiességére, hazaszeretetére. A Zrínyi nemzetség ágai mára kihaltak, ám horvátok és magyarok máig egyaránt tisztelik nagyjaikat.

Útban Fiume felé felelevenítettük a Muraköz magyarlakta vidékéről hallottakat. Az egykori magyar települések ma már Szlovéniához és Horvátországhoz tartoznak. A brosúrába sorra bekerültek az átlépett híres folyók. Megérkezve a Recsina partjára Rijeka/Fiume történetével ismerkedtünk, különös tekintettel Baross Gábor vasminiszterre, akinek emléktáblájánál tiszteleggettünk.

Megcsodáltuk a kikötő magyar emlékeit, az egykori magyar városmagot. A klasszicizáló és szecessziós jellegű házakat, a Korzót és az Óratornyot. A Rádió épületénél hallhattak arról, hogy milyen szerepe van a magyar kisebbség életében a magyar nyelvű rádióadásoknak (Baranya, Daruvári, Eszéki, Vukovári Rádió programok) és az egyetlen jelentős magyar nyelvű nyomtatott sajtótermékeknek (Új Magyar Képes Újság).

Rövid fiumei látogatásunk után Abbáziába utaztunk, hogy megcsodáljuk a Monarchia kora legszebb főúri villáit. Felidéztük, hogy felkereste a várost Jókai Mór, Karinthy Frigyes, Móricz Zsigmond, Molnár Ferenc, Ady Endre, Kosztolányi Dezső, Szabó Lőrinc és Tamási Áron. József Attila a szegény gyerekek üdültetése keretében járt az Adriánál, míg a tizenöt éves Füst Milánnak itt kezelték a tüdővérzését. Móra Ferenc szintén megromlott egészségét igyekezett rendbe hozatni 1927-ben. Aztán egyik nap megszólalt a Szent Jakab-templom harangja, és eszébe jutott, hogy vasárnap búzaszentelő van. Ezt a pillanatot ragadta meg az Ének a búzamezőkről című regényének előszavában. Tisztelettel szemléltük a horvát hírességek (csillagok) sétányát és megnéztük a Leány a sirállyal szobrot.

Gyorsan esteledett, fontos volt, hogy időben a szálláshelyre érjünk, hogy sofőrünk ne lépje át a számára engedélyezett időkeretet. Szállásunk és étkezéseink helye a Sunny Resort Lanterna szálláskomplexumában volt. Elhúzódozó ügyintézés után elfoglaltuk a szobáinkat, majd bőséggel megvacsoráztunk. Az első nap fárasztó, ingergazdag programja után hamar elpihentünk.

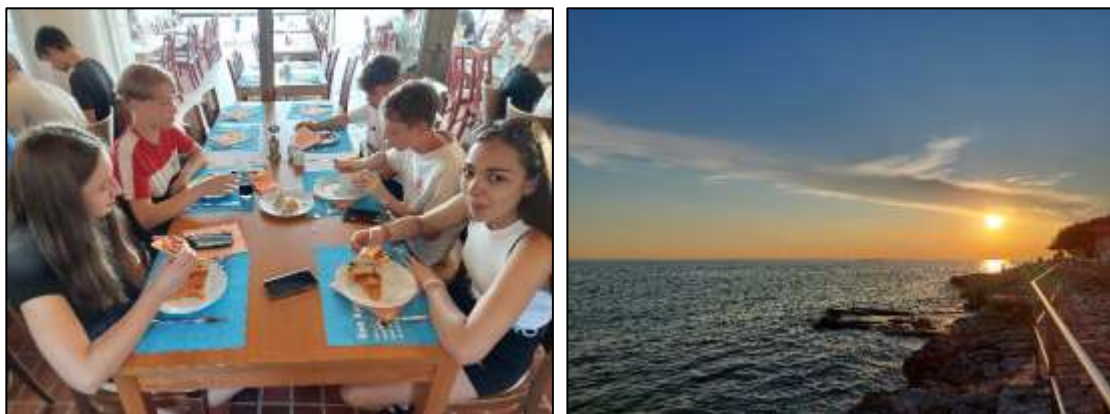
2024. június 5-e is különleges nap, hiszen ekkor van a Környezetvédelmi világnap! Másrésről ezen a napon Feri bácsi és én együttesen pontosan 113 évesek lettünk, így minden okunk megvolt egy kellemes napra! Kiadós és ízletes reggeli után rendhagyó földrajz órára indultunk. Megismerkedtünk a karsztjelenségekkel, a terra rossa talajjal, a cseppkőbarlangok különleges világával és fokozottan védett élőlényeivel. Az országban különösen sok cseppkőbarlang található, a több mint 9000 feltárt barlang egy része látogatható. Mi is láttuk a sztalagmitokat, sztalaktitokat és cseppkőoszlopokat, a földalatti folyókat és tavakat, az apró endemikus állatfajokat, melyek az örök sötétségben találják meg egyedi élőhelyüket.

A barlangi élmény után Poreč városába látogattunk. Itt áll az UNESCO világörökség részeként számon tartott Szent Eufrázusz-bazilika. Jártunk a Marafor téren, az egykori római Fórum helyén áll, a Decumanus és a Cardo Maximus utcák találkozásánál. A két utca az eredeti római utcaképet mutatja a mai napig, rendkívül hangulatosak. A téren Mars és Neptun istenek tiszteletére emelt két templom közül az egyik maradványai megtekinthetők még ma is.

Megismerkedtünk az Adria élővilágával, az Isztriai-félsziget földrajzával. Meglepve szembesültünk a ténnyel, hogy a félszigeten szintén élnek magyar kisebbséghez tartozók. Szabadidőben ki-ki az óvárosban gyönyörködött, vagy emléktárgyat, fagylatot vásárolt. A szállásra visszatérve sportolással töltöttük a délután hátralevő részét. A változatos kínálatból egyénileg összeállított vacsora elfogyasztása után a másnapi vetélkedésre készültünk.

2024. június 6. különlegessége, hogy ez Baross Gábor születésének napja. Ezen a napon csapatokra osztottuk a diákokat és játékos, szellemi, ügyességi versenyben mérhették össze a tudásukat. A kérdések Trianon emlékezetéhez, a brosúrában olvasott és az utazás során látott, elhangzott információkhoz kapcsolódtak. Minden csapat részesült jutalomban, ám a legjobban teljesítők azonnali fagyizásban részesültek.

Utazásunk utolsó napján, 2024. június 7-én kora reggel átadtuk szobáinkat, alaposan megreggeliztünk, majd egy csoportképpel köszöntünk el szállásunktól. Nagy örömünkre még delfineket is láthattunk az öbölben!

E nap a nemzeti emlékezetben szintén jeles dátum: Nagy Imre miniszterelnök 128 évvel ezelőtt ezen a napon született Kaposváron! A hazaút legelső állomása a félsziget szívében Motovun település volt. A gyönyörű fekvésű város magyar vonatkozású emléke, hogy háromhajós temploma Szent István ereklyét őriz. A várkapun a Velencei Köztársaság jelképe a szárnyas oroszlán látható, mely 13 helyen fordul elő a vár területén hol nyitott, hol csukott könyvvvel ábrázolva aszerint, hogy az építmény béke, vagy háború idején készült. A legbátrabbakkal még a harangtorony tetejére is feljutottunk. A vidék a szarvasgomba termőhelyeiről híres. Az arany áron kínált gombával több helyütt is találkozhattunk.

Átszelve az Isztriát, utunk ismét Fiumébe vezetett, ahol felkerestük a város színházát, híres halpiacát és rövid szabadidőt is kaptak a diákjaink. A frissítő pihenő után Krk sziget hídjához indultunk tovább.

KRK hídja már messziről látszott. A beton ívhíd tényleg lenyűgöző alkotás. Horvátország legnagyobb szigete és látnivalói ugyanilyen elbűvölők. Az óvárosba a Kamplin bástya mellett levő városkapun keresztül juthatunk be. A bástya falában a Frangepán-címer maradványait fedezhetjük fel, melyen egy oroszlán kenyeret tép. A városfalakat tekintve Krk az ország harmadik legnagyobb városfallal rendelkező városa. A Kamplin tér öböl felőli oldalán álló Frangepán-kastélyt több generáción át a Frangepánok építették.

A Frangepán dinasztia (és ismét a Zrínyiek) hazánk történelmében játszó szerepével Portoréban és Bakarban ismerkedhettünk meg. Portoréból sajnos a buszokat kitiltották, miként Crikvenica sem engedte be a buszt, ám Bakar (Szádrév) kikötőjébe bejutottunk és onnan túráztunk fel a Frangepánok várkastélyához. A magyar név a szád és a rév szavak összetétele, mely hegyszoros által védett kikötőjére utal. A település két nagyobb részből áll: a felső városrész, a Grad magasabban helyezkedik el. A városka legmagasabb pontján áll a Frangepánok 16. században a török ellen épített várkastélya. A Szent Margit templom 1658-ban Zrínyi Péter rendeletére épült a kikötő mellett. A Szent András-plébániatemplom a város legnagyobb és legrégebbi temploma. Elődje valószínűleg a 12. században épült, de eredetileg a mainál sokkal kisebb volt. A régi templom alapjain 1850-ben építették a mai késő barokk templomot. Ma az ország harmadik legnagyobb temploma.

Felkerestük a török házat is, amelynek építési ideje ismeretlen. Szokatlan formájú épület, mely jól illeszkedik a Felsőváros képébe. Alsó része szabályos négyszög alaprajzú, de a felső rész viszont szabálytalan ötszög alaprajzú és török lakóházat formáz. A kikötőben rácsodálkozhattunk a tonhal halászat emlékeire, korabeli fotóira is.

Utunk utolsó célállomása az ország fővárosa, Zágráb volt. Sajnos az autópályán egy baleset miatt torlódás és forgalomlassulás alakult ki, ami miatt a város látnivalóit csak töredékesen, fakultatív módon ismerhettük meg. Én találkoztam Marco Poloval, és a Liszt Ferenc Kulturális Intézet előtt csak keveseknek mesélhettem a horvátországi magyarok helyzetéről. A világ legrövidebb kötélpályás siklója és Tesla emléke mellett elietve szomorúan szembesültem magam is azzal, hogy a Székesegyház továbbra sem látogatható... A zágrábi egyházmegyét Szent László király alapította 1094-ben és az esztergomi érsekségnek rendelte alá. A katedrálisban őrzik Szent László király palástját. Szent István király zágrábi ereklyetartó mellsobrát Marnavics Tomkó János boszniai püspök hathatós közbenjárására 1635-ben Francesco Barberini bíboros, VIII. Orbán pápa unokaöccse ajándékozta a zágrábi székesegyháznak. Itt nyugszanak Zrínyi Péter és Frangepán Kristóf, akiket 1671-ben felségárulásért Bécsújhelyen kivégeztek.

Ismét fontos volt, hogy 10 óra előtt hazaérjünk, mert váltósofőr hiányában korlátozott volt a buszvezető napi menetideje. Hazafelé Nagykanizsán csak egy rövid technikai pihenőre volt időnk, majd időben visszaértünk a Toldihoz, ahol a szülők már várták a csoportot.

Az érkezés utáni héten közösen készítettük el az osztály kiállítási anyagát hogy a 7.a erdélyi útjának anyagával együtt bemutathassuk azt a felső tagozat többi évfolyamának. Természetesen a mostani 6. évfolyamosok is érdeklődnek a Határtalanul pályázat iránt. Erről mi kísérőtanárok még sokat fogunk beszélgetni a kollégákkal.

Az értékelő órán a tanulók által az úton használt és kitöltött brosúra bejegyzéseit gyűjtöttük össze, természetesen az úton készített képek és filmek levetítésére is sor került június 20-án. A rákövetkező napon, az év utolsó napján tematikus nap keretében mutattuk be a Határtalanul programok célját, történetét és eredményét.

Mindannyiunk nevében itt is köszönetet mondok a pályázati lehetőségért, a kapott támogatásért és főként az életre szóló közösségi élményért!

Kaposvár, 2024. június 27.

A handwritten signature in blue ink, which appears to read "Héra Zoltán".

Héra Zoltán
csoportvezető kísérő tanár